

ΑΠΟΦΑΣΗ¹ ΑΡΙΘΜ. 237/ΠΙ/2003

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 521 των γραφείων της Γραμματείας της (κτίριο Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, Υπουργείου Ανάπτυξης) την 12η Φεβρουαρίου 2003, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:30, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος : Δημήτρης Τζουγανάτος.

Μέλη: Θεόδωρος Δελιγιαννάκης,

Δημόκριτος Άμαλλος, κωλυομένου του τακτικού Παναγιώτη Μαντζουράνη,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυομένου του τακτικού Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,

Λεωνίδα Νικολούζος,

Χαρίσιος Ταγαράς και

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης, κωλυομένου του τακτικού Νικολάου Βέττα.

Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυόμενης της τακτικής Αλεξάνδρας Μαρίας Ταραμπίκου

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η από 24.9.2002 αίτηση για λήψη ασφαλιστικών μέτρων της εταιρίας με την επωνυμία **Β. ΜΙΧΑΛΑΚΕΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ** κατά της εταιρίας **ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΛΑΙΣ**, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 4 του Ν.703/1977, όπως ισχύει, για παράβαση των άρθρων 1 και 2, του ανωτέρω νόμου.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν: α) για την εταιρία Β. ΜΙΧΑΛΑΚΕΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ, ο διαχειριστής αυτής Βασίλειος Μιχαλακέας μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου Παναγιώτη Βρεττάκου και β) για την εταιρία ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ –ΕΛΑΙΣ οι πληρεξούσιοι δικηγόροι Μιχαήλ–Θεόδωρος Μαρίνος και Χαράλαμπος Γεωργαντάς.

Στην αρχή της συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, η οποία, αφού ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας, πρότεινε την απόρριψη της αιτήσεως λήψης ασφαλιστικών μέτρων της εταιρίας Β. ΜΙΧΑΛΑΚΕΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ κατά της εταιρίας ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ –ΕΛΑΙΣ, με το αιτιολογικό ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις λήψεως ασφαλιστικών μέτρων που προβλέπονται στο άρθρο 9 παράγραφος 4 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει. Στη συνέχεια, το λόγο έλαβαν η αιτούσα και η καθ' ης, οι οποίες ανέπτυξαν τις θέσεις τους, έδωσαν διευκρινίσεις, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν η μεν αιτούσα, την αποδοχή της αίτησής της, η δε καθ' ης την απόρριψή της. Επίσης, τα ενδιαφερόμενα μέρη

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

ζήτησαν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού την εξέταση μαρτύρων για τη θεμελίωση των ισχυρισμών τους η δε Επιτροπή, αποδεχόμενη το κοινό αίτημα τους, εξέτασε α) τον μάρτυρα της αιτούσας, Αλέξανδρο Αναστασόπουλο, πωλητή αυτής και β) τον μάρτυρα της καθ'ής Γεώργιο Σιαδήμα, επιθεωρητή πωλήσεων της. Κατόπιν ο Πρόεδρος της Ε.Α. έδωσε στα ενδιαφερόμενα μέρη προθεσμία μέχρι την 3η Μαρτίου 2003, ημέρα Δευτέρα, για να προσκομίσουν τα υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη στην αίθουσα 521 των Γραφείων της Γραμματείας της, στο Κτίριο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, την 9η Απριλίου 2003, ημέρα Τετάρτη και ώρα 15:00 και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, προφορικά και εγγράφως τα ενδιαφερόμενα μέρη καθώς και τα υπομνήματα που προσκόμισαν,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

Από την μελέτη του αποδεικτικού υλικού της υπόθεσης, η Επιτροπή σχημάτισε την εξής κρίση:

Μεταξύ της αιτούσας και της καθ'ής καταρτίστηκε σύμβαση εμπορικής αντιπροσωπείας με αντικείμενο την αντιπροσώπευση της καθ'ής στη γεωγραφική περιοχή των νομών Μεσσηνίας, Λακωνίας και Αρκαδίας και την ανάπτυξη των πωλήσεων ελαιουργικών προϊόντων κλπ που παράγονται από την καθ'ής, αντί προμηθείας που συμφωνήθηκε στο συνολικό ποσοστό του 3,9% επί της αξίας των πωλούμενων αγαθών. Το ανωτέρω ποσοστό, κατά το ένα τμήμα (2,5%) αφορά στην ανάπτυξη των πωλήσεων, κατά το υπόλοιπο δε (1,4%) αφορά στη εκτέλεση του τακτικού εφοδιασμού όλων των καταστημάτων των ανωτέρω περιοχών. Σε εφαρμογή της συμβάσεως αυτής η αιτούσα λειτουργούσε ως διαμεσολαβήτρια επί προμηθείας, μη αποκτώντας την κυριότητα των πωλούμενων εμπορευμάτων, ούτε αναλαμβάνοντας ουσιώδεις χρηματοοικονομικούς κινδύνους ως προς τις δραστηριότητες για τις οποίες είχε οριστεί ως αντιπρόσωπος από την καθ'ής. Ειδικότερα η αιτούσα:

Α) Δεν συνέβαλλε στις δαπάνες για τη διάθεση/ προμήθεια των αγαθών που αφορά η σύμβαση, συμπεριλαμβανομένου του κόστους μεταφοράς ή ασφάλισης των αγαθών,

Β) Δεν υπείχε υποχρέωση να συμβάλλει στις διαφημιστικές δαπάνες του αντιπροσωπευόμενου.

Γ) Δεν διατηρούσε με δικό της κόστος ή κίνδυνο, αποθέματα αγαθών που αφορά η σύμβαση και μπορεί να επιστρέφει τα μη πωληθέντα εμπορεύματα στον αντιπρόσωπο χωρίς επιβάρυνση, εκτός αν υπάρχει υπαιτιότητά της. Συγκεκριμένα στη σύμβαση αντιπροσωπείας και παρακαταθήκης προβλέπεται ότι «η ασφάλιση των προϊόντων της Εταιρίας των μεταφορών των μέχρι των αποθηκών της αντιπροσώπου της και ο κίνδυνος καταστροφής εκ πυρός, πλημμύρας, σεισμού ή εν πάση περιπτώσει γεγονότων, συνιστώντος ανωτέρα βία των εν παρακαταθήκη ευρισκομένων τοιούτων, βαρύνει την εταιρία. Οιοσδήποτε άλλος κίνδυνος μερικής ή ολικής καταστροφής των εν παρακαταθήκη προϊόντων της Εταιρίας εξ οιασδήποτε αιτίας ή απώλειας προϊόντων αναλαμβάνει υπό της αντιπροσώπου, ευθυνομένης ταύτης εις αποκατάσταση πάσης ζημίας της Εταιρίας».

Δ) Δεν είχε προβεί σε σημαντικές επενδύσεις, για την άσκηση της δραστηριότητας της. Η αιτούσα είχε πραγματοποιήσει ορισμένες μόνον επενδύσεις σε μεταφορικά μέσα και

εγκαταστάσεις παγίων, η αξία των οποίων ανήρχετο στο ποσό των 84.385,89 ευρώ για μεταφορικά μέσα και 6.578,34 ευρώ για εγκαταστάσεις παγίων. Το συνολικό όμως ύψος των επενδύσεων αυτών δεν μπορεί να θεωρηθεί ως σημαντικό, ούτε οι επενδύσεις αυτές μπορεί να θεωρηθούν ως αποκλειστικά συνδεδεμένες με την προώθηση των προϊόντων της καθ' ής, δεδομένου ότι, τόσο τα μεταφορικά μέσα όσο και οι πάγιες εγκαταστάσεις, είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν από την αιτούσα κατά την επιχειρηματική της δραστηριότητα και μετά την καταγγελία της συμβάσεως αντιπροσωπείας από την καθ' ής, παράλληλα δε χρησιμοποιούνται και για τα λοιπά αντιπροσωπευόμενα από την αιτούσα προϊόντα.

Επισημαίνεται δε ότι, για την αγορά αυτοκινήτου/ψυγείου (για την διανομή των κατεψυγμένων προϊόντων), η καθ' ής διευκόλυνε την αιτούσα χορηγώντας της προκαταβολή ύψους 5.000.000 δρχ.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τον όρο 5 της σύμβασης αντιπροσωπείας και παρακαταθήκης που είχε υπογραφεί από τα ενδιαφερόμενα μέρη, η αιτούσα ως αντιπρόσωπος, ευθύνετο έναντι της καθ' ής αλληλέγγυα και εξ ολοκλήρου μετά του πιστούχου για το 50% των παρεχόμενων πιστώσεων, κατόπιν της εγκρίσεως της Εταιρίας.

Η υποχρέωση ανάληψης κινδύνου εκ μέρους της αιτούσας, να καλύψει το 50% της αφερεγγυότητας του πελάτη, στο μέτρο που διαμεσολαβούσε σε πελάτη, υπό την έγκριση πάντα της καθ' ής, θεωρείται ασήμαντος κίνδυνος για την αξιολόγηση του χαρακτήρα της εν λόγω εμπορικής συμφωνίας ως «μη γνήσιας», ενόψει του ότι διαπιστώθηκε ότι η αιτούσα στην πραγματικότητα έφερε πολύ περιορισμένο κίνδυνο ως προς τις συμβάσεις που συνήπτε, έχοντας καταβάλει μόνον το ποσό των 957 Ευρώ κατά την τελευταία πενταετία για την κάλυψη του συμβατικού όρου ανάληψης του 50% του κινδύνου αφερεγγυότητας του πελάτη.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία η Επιτροπή κρίνει ότι η σχέση που διέπει τα διάδικα μέρη φέρει τα νομοτυπικά χαρακτηριστικά της γνήσιας σύμβασης εμπορικής αντιπροσωπείας, η οποία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του Ν. 703/77, κατά τελολογικό περιορισμό της εφαρμογής του, σε αναγνωρισμένους από την έννομη τάξη θεσμούς, όπως η σύμβαση της σύμβασης εμπορικής αντιπροσωπείας (Π.Δ 219/1991).

Έτσι λοιπόν εκτιμάται ότι οι πωλήσεις της αιτούσας αποτελούν μέρος της δραστηριότητας της καθ' ής, παρά το γεγονός ότι η αιτούσα διατηρεί αυτοτελή επιχείρηση.

Αποφασιστικό στοιχείο για την κρίση αυτή της Επιτροπής δεν αποτέλεσε μόνον η εξωτερική εμφάνιση της σχέσεώς των μερών, όπως αυτή προέκυψε από τα κείμενα των συμβάσεων, αλλά η πραγματική υπόσταση και λειτουργία της σχέσεως αυτής, από την οποία δεν στοιχειοθετήθηκε η αυτόνομη θέση της αιτούσας ως ανεξαρτήτου διανομέως που φέρει τους συνδεδεμένους με την άσκηση αυτής της δραστηριότητας χρηματοοικονομικούς και εμπορικούς κινδύνους και καθορίζει ελεύθερα την εμπορική της στρατηγική, ώστε να μπορεί να ανακτήσει τις επενδύσεις που πραγματοποίησε σύμφωνα με τις απαιτήσεις της σύμβασης.

Απομένει περαιτέρω να εξετασθεί ο ισχυρισμός της αιτούσας ότι η καθ' ής παραβιάζει το άρθρο 2 του Ν. 703/77. Το ζήτημα αυτό είναι ανεξάρτητο από την κατά ανωτέρω κρίση της Επιτροπής ότι γνήσιες συμβάσεις εμπορικής αντιπροσωπείας δεν εμπίπτουν στο άρθρο 1 Ν. 703/77, δεδομένου ότι οι συμβάσεις αυτές είναι δυνατό, να απαγορεύονται κατά το άρθρο 2

N.703/77, αφού το άρθρο αυτό, αντίθετα προς το 1 Ν. 703/77, δεν προϋποθέτει την επιχειρηματική ιδιότητα όλων των εμπλεκόμενων μερών, υπό την προϋπόθεση βεβαίως της πιθανολόγησης, αφενός μεν ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης της καθ' ής στις σχετικές αγορές που δραστηριοποιείται η αιτούσα, αφετέρου δε της καταχρηστικής εκμετάλλευσης της θέσης αυτής.

Ακόμη όμως και υπό την εκδοχή της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης της καθ' ής στις σχετικές αγορές, από τα στοιχεία που προσκόμισαν τα μέρη και από τα διαμειφθέντα στην ακροαματική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής, όπως αυτά κατεγράφησαν στα πρακτικά της, δεν πιθανολογήθηκε καταχρηστική εκμετάλλευση της θέσης αυτής.

Η καταγγελία της μεταξύ των μερών υφιστάμενης σύμβασης αορίστου χρόνου δεν μπορεί να θεωρηθεί, ούτε αδικαιολόγητη και αιφνίδια, αλλά ούτε και καταχρηστική, καθόσον πραγματοποιήθηκε με τήρηση της εξάμηνης προθεσμίας σύμφωνα με το Π.Δ 219/1991 για τους εμπορικούς αντιπροσώπους, και έγινε στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης του δικτύου διανομής της καθ' ής, δηλαδή προς εξυπηρέτηση ενός εύλογου επιχειρηματικού της συμφέροντος.

Η οργάνωση όμως του συστήματος διανομής μιας εταιρίας ανήκει στα κρίσιμα στοιχεία της επιχειρηματικής της ελευθερίας, η ίδια δε και μόνον αυτή είναι αρμόδια να καθορίσει τη μορφή που αυτό θα λάβει, είτε με εμπορικούς αντιπροσώπους είτε με ανεξάρτητους μεταπωλητές-διανομείς, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται πληρέστερα προς τα επιχειρηματικά της συμφέροντα. Όπως η αιτούσα ανέφερε, η καθ' ής την πίεζε να αλλάξουν τη μεταξύ τους σύμβαση και να μετατραπεί η αιτούσα σε μεταπωλήτρια, ήδη από το 1998, πράγμα που δεν εδέχθη η τελευταία. Το γεγονός συνεπώς ότι η αιτούσα δεν αποκλείσθηκε από το οργανούμενο με ανεξάρτητους διανομείς σύστημα διάθεσης των προϊόντων της καθ' ής, αλλά αντιθέτως η ίδια αρνήθηκε την ένταξή της σ' αυτό, δεν επιτρέπει την πιθανολόγηση καταχρηστικής συμπεριφοράς εκ μέρους της καθ' ής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την με αριθμό πρωτοκόλλου 3143/24-9-2002 αίτηση της εταιρίας «Β. ΜΙΧΑΛΑΚΕΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε» κατά της εταιρίας «ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ-ΕΛΑΪΣ Α.Ε».

Η παρούσα εκδόθηκε την 20η Μαΐου 2003.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β/4-4-2001).

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την απόφαση

Δημήτρης Τζουγανάτος

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης

Η Γραμματέας

Αικατερίνη Τριβέλη